

NRKS BIDRAG TIL MEDIEMANGFOLDET

HØRINGSSVAR

Til: Kultur- og likestillingsdepartementet

Dato: 10.06.2026

Norsk teater- og orkesterforening (NTO) er en interesse- og arbeidsgiverorganisasjon for profesjonelle, offentlig støttede virksomheter innenfor musikk og scenekunst. NTO's [52 medlemmer](#) er blant de fremste produsentene og formidlerne av levende musikk og scenekunst, og foreningen representerer en omfattende infrastruktur av forskjelligartede virksomheter. Medlemmene består av programmerende og produserende teatre, scener, orkestre, musikkensembler og kor, samt andre virksomheter med annen særlig tilknytning til bransjen.

Vi viser til [høringsbrev](#) av 29. april d.å. og takker for muligheten til å komme med innspill til rapporten [NRKs bidrag til mediemangfoldet](#) og [NRK-plakaten](#).

Først av alt slutter vi oss til Medietilsynets vurdering av at sterk konkurranse fra store internasjonale aktører som Meta, Google og Netflix forsterker behovet for at myndighetene sikrer stabile og forutsigbare rammevilkår for både NRK og øvrige redaktørstyrte medier.

Det er også gledelig at Medietilsynet i sitt tilsynsarbeid har en uttalt intensjon om å legge særlig vekt på NRKs ivaretagelse av det brede kulturoppdraget, begrunnet i NRKs rolle som sentral kultur- og språkpolitisk aktør, markedssvikt i kulturdekningen og kulturformidlingens verdi for både publikum og aktører i feltet.

Bredere kunnskapsgrunnlag

Medietilsynets vurderinger av NRKs kulturoppdrag er gjennomgående positive, og konklusjonen er at «NRKs kulturformidling bidrar til økt innholdsmangfold ved å romme både bred formidling og journalistisk behandling av kultur». Vi etterlyser likevel en mer kritisk og kvalitativt orientert analyse av hvordan NRK faktisk oppfyller dette oppdraget, med NRK-plakaten som et tydelig premiss og et bredere kunnskapsgrunnlag.

Selv om NRKs egne data naturlig nok utgjør en viktig del av grunnlaget, bør Medietilsynet etter vårt syn i større grad supplere dette med erfaringer, perspektiver og synspunkter fra kunst- og kulturlivet, sammen med uavhengig forskning. Vi støtter også Norsk Komponistforenings etterlysning av mer systematiske sammenligninger med andre europeiske allmennkringkastere som har tydelige kulturoppdrag og ambisjoner.

En slik utvidelse av kunnskapsgrunnlaget vil gi større analytisk avstand, og et bedre grunnlag for å belyse hvilken verdi NRKs kulturdekning har for kunstnere, kunst- og kulturinstitusjoner og publikum – også

utover det som kan telles i form av antall timer kulturstoff eller seer- og lyttertall i ulike kanaler og på ulike plattformer.

Kulturbegrepet

Vi etterlyser også et mer finmasket kulturbegrep som grunnlag for mer nyanserte analyser av bredden og mangfoldet i NRKs kunst- og kulturformidling.

For eksempel kan økningen i antall timer for kunst og kultur i NRK P2 og NRK P3 ikke uten videre leses som «en konkret styrking av kulturoppdraget slik det er forankret i vedtektene», slik Medietilsynet gjør, når det ikke er spesifisert hva som menes med kultur.

Slik Kritikerlaget påpeker skjuler dette snarere det de beskriver som en systematisk omlegging av kulturdekningen i en mer tabloid retning der kunst og kultur med lavere kommersiell appell fortrenses.

Uheldig målforskyvning

Et bredere kunnskapsgrunnlag og et mer presist begrepsapparat kunne derimot bidratt til å belyse noen av de grunnleggende [kritiske spørsmålene](#) som er reist blant annet i kjølvannet av de store endringene i NRKs musikktilbud og kutt i en rekke musikkprogrammer som ble varslet høsten 2025.

Felles for programmene som ble lagt ned, var at de gikk i dybden på enkelte fagområder, var forankret i fagkompetanse og tilbød et alternativ til den dominerende kommersielle hovedstrømmen.

NTO var blant de kritiske stemmene som [etterlyste mer informasjon](#) om hvordan rikskringkasteren etter dette fortsatt skal makte å ivareta samfunnsoppdraget, og vi etterlyste mer åpenhet om NRKs vurderinger for å sikre en kritisk og nyansert offentlig samtale.

Etter vårt syn illustrerer omleggingen av musikktilbudet en uheldig forskyvning i NRKs verdimålestokk, fra allmenkringkasterens særskilte samfunnsoppdrag til en mer markedsorientert logikk, der digital vekst fremstår som det overordnede målet.

Motvekt til den kommersielle logikken

Slik Medietilsynet understreker er det et hovedpoeng at allmenkringkastingen skal motvirke markedssvikt for å sikre at det produseres «nok av den journalistikken som er viktig for demokrati og en opplyst offentlighet». I henhold til NRK-plakaten har NRK et særlig ansvar for å dekke tematiske og geografiske blindsoner, og bør samtidig etterstrebe «å tilføye sitt tilbud et element av økt samfunnsverdi» i forhold til det tilbudet som tilbys av kommersielle aktører.

Det er godt [dokumentert](#) at den seriøse og faglig kvalifiserte kulturjournalistikkens og kritikkens plass i offentligheten er sterkt svekket, og at kulturstoff og formidling av kunst og kultur dermed representerer et slikt samfunnsviktig område som NRK har et særlig ansvar for å styrke.

En velfungerende og flerstemmig kunstoffentlighet er et [grunnvilkår](#) for refleksjoner og samtaler om kunstens innhold og kvalitet, men også for bred formidling og solide kontaktflater mellom kunsten og befolkningen.

Vi mener derfor at NRK i sin særstilling bør ta et større ansvar for å bidra til en slik kritisk offentlighet. Herunder støtter vi Kritikerlaget som mener at NRK bør styrke sitt bidrag til kunstkritikken, blant annet med henvisning til at [antallet anmeldelser i avisene er mer enn halvert](#) i perioden 2007 – 2022. I likhet med Kritikerlaget stiller vi spørsmål ved at kritikk og anmelderi ikke er nevnt i Medietilsynets rapport.

Styringsparametre

Vi savner også en grundigere gjennomgang av hvordan NRK selv forstår sitt viktige kulturoppdrag i dagens krevende medielandskap. Hvilke styringsparametre legges til grunn for redaksjonelle vurderinger og prioriteringer, gitt NRKs særstilling som fellesfinansiert allmennkringkaster som ikke behøver og heller ikke skal ta kommersielle hensyn?

I både NRKs egne [strategier](#), [allmennkringkasterregnskap](#) og [uttalelser](#) i det offentlige ordskiftet fremstår det som at publikums valg og digital bruk er de fremste suksesskriteriene.

Vi har all forståelse for at bred oppslutning i befolkningen er avgjørende for NRKs legitimitet som allmennkringkaster og funksjon som fellesarena i en fragmentert offentlighet, og det er selvsagt et mål å nå flest mulig med enhver satsing og ethvert programtilbud.

På mange måter står NRK i det samme krevende spennet som musikk- og scenekunstinstitusjonene selv, som i kraft av å være tilsvarende felles demokratiske fellesarenaer har et bredt og komplekst samfunnsmandat. Også disse institusjonene må hele tiden balansere en rekke mål og hensyn som ikke alltid er like lett forenlige.

Vi etterlyser likevel en kritisk undersøkelse av hvordan publikumstall som målekriterium balanseres opp mot allmennkringkasterens særskilte begrunnelse; det særlige ansvaret som NRK har for også å gå i dybden og sikre et mangfold av perspektiver og stemmer, være nyskapende og bidra til kvalitetsutvikling og til at publikum eksponeres for innhold de tradisjonelt ikke ville oppsøkt.

I hvilken grad er redaksjonelle beslutninger basert på faglig skjønn og risikovilje? Og hvor stort er rommet for det langsomme, utfordrende og uforutsigbare – uten at dette overstyres av publikumstall og digital vekst som primære verdimål?

Overføringer av konserter

Vi vil samtidig understreke viktigheten av at NRK sikres rammer som gjør det mulig å ta det ansvaret som allmennkringkasteren har for å være en motvekt til den kommersielle logikken i en brytningstid preget av digitalt algoritmestyrte konsum, som ifølge rapporten «kan øke risikoen for snevrere tematisk dekning som er tilpasset store publikumsgrupper og for «at færre saker produseres som er viktige i et demokratisk perspektiv».

En viktig del av dette ansvaret bør etter vårt syn være å produsere innhold med lengde og substans, og øve publikum i å se og lytte også til det som kan være komplekst og som krever konsentrasjon og tålmodighet.

I lys av dette er det en utfordring at NRK, innenfor sine økonomiske rammer, ikke lenger prioriterer å produsere overføringer av konserter eller konsertfilmer. Slike produksjoner av høy kvalitet er kostbare, og forutsetter dermed i stor grad privat finansiering.

Resultatet er at det blir færre slike produksjoner, og at vilkårene for å videreutvikle dette formatet svekkes. Dermed svekkes ikke bare NRKs tradisjonelle dannelsesoppdrag, men også dokumentasjonen av vår tids musikk og av den fortolkningen som de norske orkestrene gjør av både gamle og nye verk i vår tid.

Utvidet krav om norskandel

Medietilsynet anbefaler at kravet om 40 prosent norsk musikk bør utvides til også å gjelde NRK Jazz og NRK Klassisk, slik at kravet omfatter hele NRKs radioportefølje.

Vi vil understreke viktigheten av NRKs redaksjonelle uavhengighet, og mener at myndighetene generelt bør være varsomme med å detaljstyre NRKs redaksjonelle innhold.

Det er likevel vanskelig å se hvorfor NRK Jazz og NRK Klassisk ikke skal ha samme krav om norskandel som NRKs øvrige kanaler. En utvidelse av kravet til å omfatte hele NRKs portefølje vil gi et tydelig signal om at allmennkringkasterens særskilte ansvar for å fremme norsk musikk er like viktig i hele den sjangermessige bredden som NRKs tilbud skal ha.

Samtidig mener vi NRKs brede definisjon, som sier at musikk er norsk dersom «enten komponist, tekstforfatter eller artist/utøver er norsk, bør beholdes.

Vennlig hilsen

Norsk teater- og orkesterforening

Marta Hjelle
styreleder

Morten Gjelten
direktør